

V. ROK ŚWIĘTEGO SEWERYNA

W minionym 1982 r. Kościół Austrii obchodził 1500 rocznicę śmierci /+ 8 Y 482/ jednego ze swych pierwszych misjonarzy, św. Seweryna, Apostoła Noricum. Ojciec Święty Jan Paweł II przesłał z tej okazji do biskupów z terenów dawnego Noricum okolicznościowy List Apostolski, w którym przypomniał znaczenie tego Świętego dla chrystianizacji ziem naddunajskich¹. Kościół, państwo i nauka austriacka już wcześniej planowały obchody tej jubileuszowej rocznicy w postaci tzw. "Roku Świętego Seweryna"², by poprzez uroczystości religijne, listy pasterskie i okolicznościowe akademie, sympozja i wydawnictwa naukowe nie tylko przybliżyć sylwetkę Apostoła Noricum, ale w oparciu o wszystkie dostępne dziś źródła wskazać na jego znaczenie w chrystianizacji rzymskich prowincji naddunajskich. Niewiele jednak dociera do nas informacji na temat realizacji planowanych przedsięwzięć.

Z obchodów religijnych trzeba tu wspomnieć przede wszystkim uroczystości urządzone 8 stycznia 1982 r. w Bazylice Mniejszej św. Wawrzyńca w Enns-Lorch-Lauriacum. Miejsce to bowiem, odnotowane w źródłach starożytnych, jako jedyna stolica biskupia na terenach rzymskiej prowincji Noricum Ripense, odegrała węzłową rolę w chrystianizacji tych ziem. Uroczystą Mszę św. pontyfikalną odprawił zaproszony Delegat Apostolski z Meksyku i tytularny arcybiskup Lauriacum Gerolamo Prigione, który w homilii ukazał powszechność misji Wielkiego Apostoła Noricum. Wieczorem w miejskiej hali Enns urządzone okolicznościową akademię, z prelekcją prof. dra Rudolfa Zinnhoblera: "Dzisiaj

1 Por. pierwszy dokument tego zeszytu s.

2 Por. R. Zinnhobler - J. Ebner, Im Zeichen St. Severins. Planung für das Jubiläumsjahr 1982, "Neues Archiv für die Geschichte der Diözese Linz" 1/1981/ 52-60.

sze znaczenie św.Seweryna" oraz przemówieniem prezydenta dra Rudolfa Kirchschräglera podkreślającego zasługi świętego dla miasta³.

Z sympozjów naukowych zorganizowanych z okazji jubileuszu św.Seweryna, warto tu wyliczyć III kolokwium w Lorch 22 X 1981 r. na temat: "Severin und die Vita Severini"⁴ z 4 prelekcjami: R.Zinnhoblera - Aktualny stan badań nad życiem i działalnością św.Seweryna, P.Stockmeiera - "Vita Severini" w świetle wykopalisk, L.Eckhardta - Święci Bazyliki w Lorch a wykopaliska, K.Gambera - Znaczenie "Vita Severini" dla historii liturgii⁵. Mówiąc o sympozjach poświęconych św.Sewerynowi, trzeba tu wspomnieć nieco wcześniejsze kolokwium w Mautern, urządzone 17-18 X 1980 r. na temat: "Der heilige Severini in Favianis-Mautern, Zwentendorf oder Wien"⁶.

Zainteresowanie postacią starożytnego Świętego przejawiało się również w pewnym stopniu na polu wydawniczym, szczególnie austriackim. Do przypomnienia jego sylwetki tuż przed obchodami jubileuszu przyczyniło się niewątpliwie wznowienie monografii Fritza Kaphahna z 1947 roku, pt. "Zwischen Antike und Mittelalter. Das Donau-Alpen-Land im Zeitalter St.Severins" /Aalen 1980, 8°, s.236/, H.Rinn, omawiającej koniec panowania rzymskiego w prowincjach naddunajskich, początki chrześcijaństwa w Noricum, a na ich tle działalność św.Seweryna. Również przed Rokiem Seweryna uniwersyteckie wydawnictwo Passavia Universitätsverlag postarało się o 2 wydanie żywotu św.Seweryna autorstwa Eugipiusza opracowanego krytycznie przez R.Nolla w

-
- 3 Wszystkie 3 przemówienia opublikowano w formie broszury: Prigione Gerolamo-Zinnhobler Rudolf - Kirchschräger Rudolf, St.Severin heute, Linz 1982, Veritas.
 - 4 Materiały I i II Kolokwium zorganizowanego w 1970 i 1971 r. zob.: "Mitteilungen des Oberösterreichischen Landesarchivs" 11/1974/ 3-98 oraz "Ostbayerische Grenzmarken" 14/1972/ 72-79.
 - 5 Materiały w druku w: "Oberösterreichisches Musealverein".
 - 6 Krótkie sprawozdanie por. "Vox Patrum" 2/1982/ 119-120.

1963 r.: "Eugippius, Das Leben des heiligen Severin. Lateinisch und Deutsch. Einführung, Übersetzung und Erläuterung von Rudolf Noll /Passau 1981, s.151/. Szkoda jednak, że wydanie to wznowiono bez żadnych poprawek i zmian, nie uzupełniając nawet bibliografii przedmiotu po 1963 roku. Pewnego rodzaju uzupełnieniem tego widocznego braku, jest późniejszy przyczynek R.Nolla: "Literatur zur Vita Sancti Severini aus den Jahren 1975-1980"⁷. Dla przybliżenia ludowi wiedeńskiemu postaci zmarłego przed 1500 laty Świętego stowarzyszenie Sankt Severin Bruderschaft wznowiło również w formie broszury przekład żywota świętego, dokonany w 1958 r. przez E.K.Wintera: "Eugippius, Vita Sancti Severini. Das Leben des hl.Severin. Sonderdruck aus: Klemens Kramert - Ernst Karl Winter, St.Severin - Der Heilige zwischen Ost und West" /Wien 1981, s.48/.

Najważniejszym jednak monumentalnym dziełem przygotowanym na jubileusz św.Seweryna jest praca zbiorowa pt. "Lorch in der Geschichte /Linzer philologisch-theologische Reihe 15/, /Linz 1981, 8°, s.296, Oberösterreichischer Landesverlag wydana pod red.K.Zinnhoblera⁸. Zawiera ona 16 artykułów specjalistów różnych dyscyplin, którzy starają się odczytać od czasów rzymskich aż po nasze dni historię Lorch związanego z Sewerynem. G.Winkler omówił w nim dzieje miasta Lorch w czasach rzymskich /11-36/, a Weber zajął się statusem prawnym starożytnego miasta Lauriacum /37-56/; kilka przyczynków dotyczących wykopalisk tego miasta, dali: L.Eckhardt /57-71/, E.Swoboda /72-81/, H.Ubl /81-87/. K.Rehberger omówił stan badań poświęconych św.Florianowi, który 4 V 304 został umęczony w Lorch wraz z anonimową grupą towarzyszy /98-116/, a R.Zinnhobler ich relikwie /117-127/ i pobyt Seweryna w Lorch /128-144/, E.Zöllner wskazał na rolę i znaczenie biskupstwa

7 "Anzeiger der phil. hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften" 118/1981/ 196-221. Tenże autor znany jest również z monografii: "Frühes Christentum in Österreich, Von den Anfängen bis zum 600 nach Chr., Wien 1954, 148.

8 Por. jego recenzje: H.Wolfram, "Theologisch-praktische Quartalschrift" 130/1982/ 284-286; W.Stelzer, "Revue d'histoire ecclésiastique" 77/1982/ 534-535.

w Lorch w ciągu wieków /147-168/, a R.Zinnhobler wspomnianą w "Vita S. Ruperti" podróż św. Ruperta do Lorch /169-173/. Pozostałe artykuły dotyczą już średniowiecznej i nowożytnej historii miasta i kościoła św. Wawrzyńca, podniesionego przez Pawła VI w 1970 r. do godności Bazyliki Mniejszej, który już wcześniej /1968/ erygował tytularne arcybiskupstwo Lauriacum.

W samym Roku św. Seweryna niewiele niestety można doszukać nowości wydawniczych. Należy tu odnotować jeden tylko artykuł Friedricha Lottera pt. "Severin von Noricum. Staatsmann und Heiliger"⁹, przypominający sylwetkę Apostoła Noricum w oparciu o "Vita" Eugipiusza i ukazujący go jako proroka i współzyciela w potrzebie, protektora i polityka oraz męża stanu¹⁰. Warto tu również wspomnieć, że św. Seweryn jest jedną z wielu nielicznych postaci okresu patrystycznego, która stała się przedmiotem powieści nowożytnej¹¹.

Poza powyższymi informacjami z terenu Austrii, w innych krajach o Roku św. Seweryna panuje niemal zupełne milczenie. U nas w Polsce jubileusz Apostoła Noricum przypomniał: o. dr Andrzej Bober przez okolicznościowy artykuł: "Święty Seweryn i jego najnowszy biograf"¹², prelekcję: "Seweryn działacz społeczno-polityczny w Noricum"¹³ wygłoszoną w maju 1982 r. na Konferencji Balcanicum I w Poznaniu z okazji 1300-lecia powstania Państwa Bułgarskiego oraz przekład zawarty w tym zeszycie fragmentów eugipiuszowego "Vita Sancti Severini"¹⁴, a także M. Marozewski i M. Budziarek przez okolicznościowy artykuł pt. "Święty Seweryn - Apostoł Norikum. W 1500-rocznicę śmierci"¹⁵.

ks. Stanisław Longosz

-
- 9 "Theologisch-praktische Quartalschrift" 130/1982/ 110-124.
- 10 Jest on również autorem obszernej monografii: "Severinus von Noricum. Legende und historische Wirklichkeit. Untersuchungen zur Phase des Übergangs von spätantiken zu mittelalterlichen Denk- und Lebensformen", Stuttgart 1976, ss. 325 /BKUL 254411 II/.
- 11 Alexander Giese, Geduldet euch, Brüder, Wien 1979, ss. 291, /BKUL 256122 II/.
- 12 "Vox Patrum" 2/1982/ 204-209; Por. tegoż: Ostatnie odkrycie patrystyczne - Meguła Eugipiusza MTK 28/1981/ z. 4, 131-136.
- 13 Materiały Konferencji w druku.
- 14 Por. s.
- 15 "Lad" 2/1982/ nr 7, 4.